

Το φοβερό πάθος της πλεονεξίας (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Άλλη μια παραβολή έρχεται να μας παρουσιάσει ο Ιησούς με αφορμή την φιλονικία δύο αδελφιών για το μερίδιο της πατρικής περιουσίας.

Ο μεγαλοκτηματίας της παραβολής δεν μπορούσε να ησυχάσει από την αγωνία για τον τόπο που θα αποθήκευε τα αγαθά του; Αγγωνιούσε και υπέφερε. Αντί να συλλογισθεί και να πει ότι υπάρχουν πεινασμένοι, ορφανοί που μπορούν να χορτάσουν με το περίσσειμά του, εντούτοις τα θέλει όλα για τον εαυτό του. «Τι ποιήσω, ότι ουκ έχω που συνάξω τους καρπούς μου; »[1]. Μετά από την πολυτάραχη αγωνία του βρήκε λύση. Η λύση ήταν να γκρεμίσει τις αποθήκες του και να κτίσει μεγαλύτερες, όπου εκεί θα έβαζε τα αγαθά του, τα οποία αυξήθηκαν λόγω της ευφορίας των χωραφιών. Κύριος του στόχος ήταν να γίνει πλουσιότερος. Δεν ευχαρίστησε το Θεό για την παροχή των αγαθών που σύλλεξε, δεν ευχαρίστησε το Θεό το ότι οι δουλιές του πήγαιναν καλά, δεν ευχαρίστησε το Θεό για το ότι τον βοήθησε να φτάσει εδώ που έφτασε. Εναγωνίως επιθυμούσε να ανακτήσει κι άλλα. Ω της απληστίας του! Ω της πλεονεξίας του! Σκοπός του ήταν να φροντίσει την καλοπέραση του σώματός του σαν αν πρόκειτο να ζήσει χίλια

χρόνια. Όμως «ουχί η ψυχή πλείον εστί της τροφής; »[2].

Αναπαύου, φάγε, πίνε, ευφραίνου »[3]. Αυτό είναι το όραμα του καταναλωτισμού, κυρίως της σημερινής κοινωνίας, της καταναλωτικής θα λέγαμε κοινωνίας. Θυσιάζονται οι άνθρωποι σήμερα για τα γήινα αγαθά. Ούτε μια θυσία για τα πνευματικά. Αυτό που μας νοιάζει είναι το πως θα περάσουμε καλά, που θα πάμε να διασκεδάσουμε, τι θα φάμε. Για αυτά έχουμε αρκετό χρόνο να ικανοποιήσουμε τη σάρκα μας. Για την ψυχή μας, όμως, δεν έχουμε. Αν ξυπνήσω θα πάω εκκλησία, αν προλάβω τις δουλειές θα πάω στην παράκληση, ο καιρός σήμερα είναι βροχερός που να τρέχω να πάω στις βροχές για να εκκλησιαστώ; Προφάσεις εν αμαρτίαις.

Λίγο πολύ όλοι μας έχουμε το πάθος της πλεονεξίας. Δεν αρκούμαστε σε αυτά που έχουμε και θέλουμε κι άλλα, θέλουμε περισσότερα, θέλουμε καλύτερα. Γιατί ο διπλανός μου να έχει περισσότερα από μένα, αναρωτιόμαστε. Ο πλεονέκτης έτσι είναι. Όσα περισσότερα αποκτά, τόσο η πλεονεξία φουντώνει μέσα του. Όσα και αν αποκτήσει, διαρκώς σκέφτεται πώς να αποκτήσει κι άλλα. Αναζητά διαρκώς τρόπους για να αυξήσει τα κέρδη του, να αποκτήσει καλύτερο σπίτι, καλύτερο αυτοκίνητο, μαγαζί. Διαρκώς μένει ανικανοποίητος, μίζερος και αχάριστος. Η πλεονεξία δεν είναι μόνο ακόρεστο πάθος, αλλά είναι και καταστροφικό. Ακόμη η πλεονεξία διαλύει και τις ανθρώπινες σχέσεις. Τον κάνει σκληρόκαρδο, άσπλαχνο, ατομιστή και υλιστή. Τον κάνει να μην σκέφτεται τις ανάγκες του πλησίον του, έστω και ακόμη να γνωρίζει ότι δεν έχει φαγητό. Ο πλεονέκτης καταντά ειδωλολάτρης, σύμφωνα με την Αγία Γραφή [4]. Γιατί ο πλεονέκτης αγαπά την ύλη.

Ξαφνικά όμως έρχεται ο θάνατος και όλα εξαφανίζονται «μία ροπή και τούτα πάντα θάνατος διαδέχεται». Φοβερός ο αιφνίδιος θάνατος. Γι' αυτό και η Εκκλησία σε δέησή της απεύχεται του αιφνίδιου θανάτου [5]. Μετά θάνατο ούτε ο ενάρτεος μεταβάλλεται από την αρετή στην αμαρτία, ούτε ο αμαρτωλός από την αμαρτία στην αρετή. Ο Θεός επιτρέπει και παραχωρεί ασθένειες, θλίψεις, δοκιμασίες στον άνθρωπο για να τον ετοιμάσει για την μέλλουσα ζωή. Όταν πριν το θάνατο ο άνθρωπος είναι υγιής και κυλιέται στο βούρκο της αμαρτίας, και μετά από μια στιγμή αναίσθητος και άλαλος, ποια ελπίδα τότε σωτηρίας; Ποια ελπίδα να αντικρύσει πρόσωπο Θεού; Ο Θεός, ως ο μεγάλης βουλής άγγελος, ως ο πατήρ του μέλλοντος αιώνος, όπως ψάλλουμε στο Μεγάλο Απόδειπνο, μεταβαλλει τα πάντα και ποιεί όσα θέλει και καθώς θέλει και βούλεται.

Σε ομιλία του στη σημερινή Κυριακή, ο Άγιος Νικόλαος επίσκοπος Αχρίδος λέει ότι ο άνθρωπος δεν κλέβει μόνο με τις σωματικές του αισθήσεις, αλλά και με την καρδιά του, την ψυχή του και το νου του. Δεν υπάρχει πράξη κλοπής που ο διάβολος να μην είναι συνεργός του ανθρώπου. Το ότι είναι ο διάβολος που παρακινεί την ψυχή σε κάθε πονηρό έργο και σπέρνει κάθε πονηριά στη ψυχή, το βεβαιώνει ο ίδιος ο Χριστός [6]. Με κάθε κλοπή που κάνει ο άνθρωπος, ο διάβολος κλέβει ένα μέρος από την ψυχή του. Η ψυχή του κλέφτη συρρικνώνεται όλο και περισσότερο, μαραίνεται και πεθαίνει, όπως ο πνεύμονας που έχει προσβληθεί από φυματίωση. Και προτρέπει ο Άγιος Νικόλαος λέγοντας ότι για να απαλλαγεί κάποιος από το πάθος της κλοπής, πρέπει να λογαριάσει πως όλα όσα έχει είναι του Θεού και όχι δικά του [7].

Ο πλούτος που αποκτήθηκε με επιμέλεια, με τιμιότητα, με κόπο και ιδρώτα είναι ευλογημένος από το Θεό. Ο Θεός ευλογεί τους εργατικούς και τίμιους που πλουτίζουν χωρίς να αδικήσουν το συνάνθρωπό τους. Ελάχιστοι είναι όμως αυτοί

που γίνονται πλούσιοι με τιμιότητα. Οι πλείστοι γίνονται πλούσιοι εξ αρπαγής και αδικίας. Αυτού του είδους τα πλούτη γίνονται αιτία κατάρας και για εκείνους που τα απέκτησαν και για εκείνους που τα κληρονόμησαν [8].

Ο πλούτος, δυστυχώς, δημιουργεί ουκ ολίγες ψευδαισθήσεις. Απογειώνει τον άνθρωπο από την ρεαλιστικότητα και τον κάνει να φτάνει στην παραλογία. Ο πλούτος δεν βοηθά στην λύση των προβλημάτων της ζωής, ούτε σε κάνει αθάνατο, ούτε σε κάνει χαρούμενο. Δυστυχισμένο και πληγωμένο ασφαλώς.

Ας μην έχουμε ψευδαισθήσεις ότι έχουμε καιρό μπροστά μας να μετανοήσουμε. Μας επιτρέπει ο Θεός να συνεχίζουμε τη ζωή μας, όχι για να συνεχίζουμε τη ραθυμία και αμέλειά μας, αλλά για να μετανοήσουμε. Λάθη κάνουμε όλοι. Αδυναμίες και πάθη έχουμε όλοι. Ας τα εντοπίσουμε και να αγωνιστούμε να τα ιατρεύσουμε. Ο Θεός θα υπολογίσει την προσπάθειά μας, τον αγώνα μας, και όχι το αποτέλεσμα. Σκοπός μας είναι να θησαυρίζουμε καθημερινά ουράνιους θησαυρούς.